

SATENA - Slovensko akademijsko tehniško-naravoslovno društvo

Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 (NPVS)

TEZE

- Podpiramo vsako dolgoročno snovanje in planiranje visokošolske dejavnosti, ki bo prineslo višjo kvaliteto študija in s tem izobraževanje boljših diplomantov, kar bo omogočilo potrebni dvig tehniške in siceršnje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Zato podpiramo in pozdravljamo vse tiste elemente NPVS, za katere menimo, da so z omenjenim načelom skladne.
- Študij tehnike in naravoslovja je v Sloveniji podhranjen in na njem študira bistveno premajhen delež študirajoče populacije. Ker bo tehnološki preboj Slovenije mogoč šele z ustreznim dvigom pomena, kompetenc in statusnega nivoja tehnično-naravoslovne inteligence kot nosilca tehničnega inovativnega znanja, je potrebno z NPVS posebej izpostaviti in definirati razvoj izobraževanja tehnike in naravoslovja.
- Podhranjenost je posledica prepočasnega dvigovanja finančnih sredstev za visokošolsko dejavnost v preteklih letih. Že sedaj bi morali, glede na stopnjo razvitosti, terciarnemu izobraževanju, R&R in inovacijam namenjati vsaj 5 % BDP in od tega za terciarno izobraževanje 2.0 %. Projekciji NPVS za doseganje 1.5 % leta 2015 in 2.5 % BDP leta 2020 sicer predstavljata pomemben dvig z ozirom na obstoječe stanje, vendar je predvidena dinamika prepočasna in delež BDP prenizek.
- Podpiramo povezovanje gospodarstva, raziskovalne in akademske sfere za doseganje kritične mase znanja in za vzpostavitev celovitejšega visokošolskega izobraževalnega sistema. Vsakršno institucionalno cepljenje namesto združevanja je lahko razvojno nevarno.
- Binarnost visokošolskega in univerzitetnega študija obstaja že sedaj tam, kjer so za to bili pogoji in potrebe. Študij tehnike je bil v Sloveniji vzpostavljen za potrebe industrije in je bil prvotno bolj strokovno naravnani. S povečevanjem obsega in zahtevnosti kompetenc je ta študij postopoma prerasel v univerzitetnega, iz katerega se danes pretežno napajajo potrebe gospodarstva po kvalitetnih novih diplomantih. Le najboljši diplomanti bodo sposobni prevzemati odgovorne naloge v gospodarstvu, razvijati blaginjo in odpirati nova delovna mesta. Torej je univerzitetni študij osnova za izobraževanje diplomantov, ki bodo razvojni potencial gospodarstva. Zato je potrebno razvoj visokega šolstva gledati v tej luči in glavno razvoja nameniti razvoju univerzitetnega izobraževanja. Razločitev univerz od politehnik, kakor predlaga NPVS, kaže v nasprotno smer: pretežno bi se torej ukvarjali z dvigom pogojev izobraževanja strokovnih programov, verjetno na račun univerzitetnih. V sedanjih pogojih Slovenija ne razpolaga z dovolj vrhunske tehnične inteligence, torej je njena kritična masa nezadostna. Zato bi institucionalna binarnost predstavljala še dodatno razcepljanje le te, izgubljeni bi bili sinergistični učinki sedaj združenega izobraževalnega sistema, v katerem univerze skrbijo za potrebni kvalitetni nivo strokovnega izobraževanja. V pogojih podhranjenosti financiranja izobraževanja tehnike in naravoslovja in premajhne kritične mase

vrhunske tehniško-naravoslovne inteligence institucionalne binarnosti torej ni smiselno podpirati.

- Vzdrževati je potrebno vrhunsko izobraževanje in usposobljenost raziskovalcev s ponovno uvedbo 4 in več - letnega doktorskega študija in z uvajanjem podoktorskega študija.
- Raziskave so na univerzah integralni del izobraževalnega procesa, še posebej na tehniki in v naravoslovju. Slovenske univerze so v Evropi na repu lestvice po sredstvih za R&R, zato je potrebno iz vidika razvoja izobraževalnega procesa tudi z NPVS definirati bistveno povečanje nepovratnih in drugih sredstev za raziskave in nabavo drage raziskovalne opreme na univerzah.